

**Polski
Instytut
Ekonomiczny**

Gospodarcze koszty inwazji Rosji i Białorusi na Ukrainę

Piotr Arak, 19 kwietnia 2022 r.

Skutki wojny dla kraju-ofiary

3

Utrata ludności

Obniżenie produktywności

Utrata terytorium, zasobów, ziemi i majątku

Utrata rynków zbytu

Zniszczenia infrastruktury

Opieka nad ofiarami i weteranami

Konsekwencje fiskalne, ogólnogospodarcze

Koszty zdrowotne

Straty sektorowe

Utracone lata edukacji

Oslabienie finansów publicznych

Mniej BIZ

Przykłady z poprzednich konfliktów

4

200 mld dolarów - tyle może pochłonąć odbudowa fizycznej infrastruktury w Libii w ciągu 10 lat

54 proc. - spadek PKB Syrii w ciągu 8 lat trwania wojny domowej (2011-2018)

Infrastruktura

- Wojna domowa w Syrii – **72-75 mld dolarów** czyli **120% PKB**
- Zanieczyszczenie wody

Spadek PKB

- Agresja Rosji na Ukrainę (od 2014 r.) – PKB w latach 2014-2020 mniejsze o **20 proc. PKB**
- Odływ BIZ **nawet do 5 lat** po zakończeniu konfliktu
- Spadek obrotów handlowych

Straty fiskalne

- Spadek wpływów podatkowych (**48,5 mld USD** w Ukrainie od 2014 r.)
- Dodatkowe wydatki militarne (**14,9 mld USD** w Ukrainie od 2014 r.)
- Ratowanie ofiar, opieka nad nimi, wsparcie weteranów

Skutki wojny dla państw trzecich

5

Straty firm bezpośrednio powiązanych handlowo z krajami objętymi wojną

Koszt przyjęcia dużych grup uchodźców

Przerwanie szlaków handlowych

Oslabienie wymiany handlowej

Skutki sankcji

Zmniejszenie atrakcyjności turystycznej

Wzrost wydatków na obronność

Uchodźcy w krajach trzecich

6

Usługi publiczne edukacja, zdrowie, rynek mieszkaniowy (Turcja)

Rynek pracy Zmiana **struktury aktywnych zawodowo** – wiekowa i pod względem wykształcenia (Turcja, Jordania, Niemcy)

Długofalowe skutki niejednoznaczne i zależne od wielu czynników

Tabela 2. Wybrane państwa przyjmujące syryjskich uchodźców

Wyszczególnienie	Turcja	Jordania	Liban	Niemcy
Populacja kraju w 2011 r. (w mln)	78,6	7,6	5,9	81,7
Liczba przyjętych uchodźców (w mln)*	3,7	0,7	1,0	1,2
Uchodźcy jako proc. populacji	5 proc.	9 proc.	17 proc.	2 proc.
PKB <i>per capita</i> w dolarach międzynarodowych	19 799	9 403	14 699	42 542
Indeks stabilności politycznej** (2011)	-0,96	-0,51	-1,56	0,84

* Saldo liczby uchodźców (napływ – odpływ) dla poszczególnych państw podane dla lat: Turcja 2012–2018, Liban 2012–2016; Jordania 2006–2018; Niemcy 2014–2019. PKB w parzystości siły nabywczej za 2011 r. wg cen w 2017 r. na podstawie danych Banku Światowego.

** Indeks stabilności politycznej i braku przemocy/terroryzmu (Political stability and absence of violence/terrorism) opracowany przez Bank Światowy.

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych Eurostatu, UNHCR i Banku Światowego.

Skutki krótkookresowe - Ukraina

55% PKB generowały obszary objęte działaniami wojennymi

35% PKB jest zagrożone wg. MFW

7-krotny spadek dochodów budżetowych i radykalne działania rządu:
dobrowolne podatki dla mniejszych firm

Skutki dla Ukrainy

Straty w **infrastrukturze**

Dług publiczny:

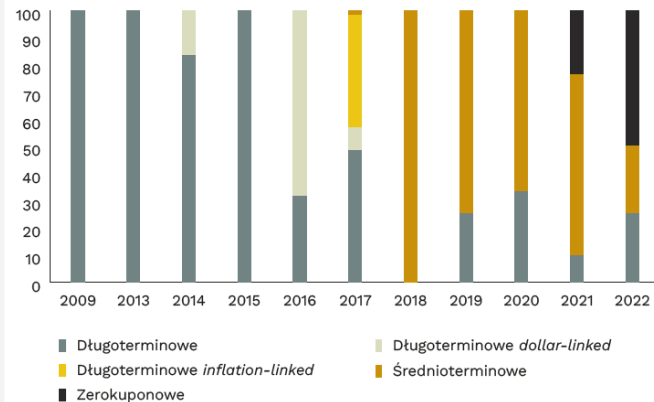
Wzrost **kosztów obsługi** długu

Zmiana struktury **długu** (więcej krótkookresowego)

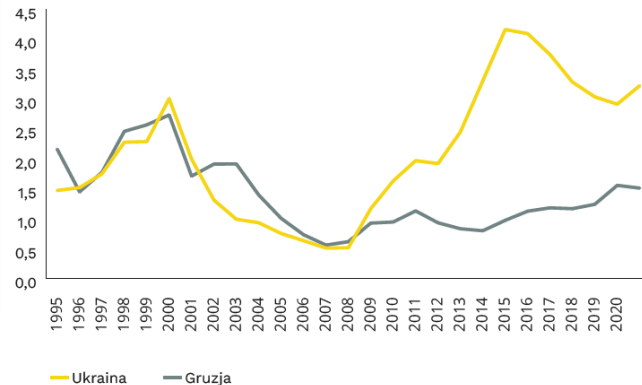

Wzrost zagrożenia ubóstwem, wpływ na zdrowie,
utrata lat edukacyjnych

Wykres 8. Bieżąca struktura obligacji ukraińskich (w proc.)

Wykres 2. Koszt obsługi długu w Gruzji i w Ukrainie w latach 1995-2020 (w proc. PKB)

Skutki krótkookresowe – Inflacja

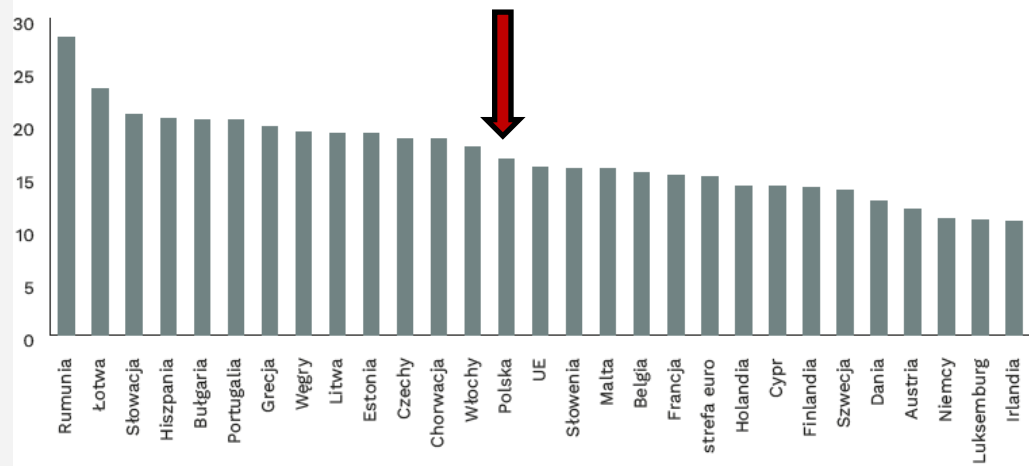
10,8 proc. prognoza dla Polski – o 3,5 pkt. proc. więcej niż w prognozie z końca 2021 r.

- ➔ wzrost cen żywności (15,6 proc. wydatków w PL)
- ➔ wzrost cen nawozów
- ➔ wzrost cen paliw i surowców (5,6 proc. wydatków w PL)
- ➔ osłabienie waluty

140,7

Poziom indeksu cen żywności FAO w lutym 2022

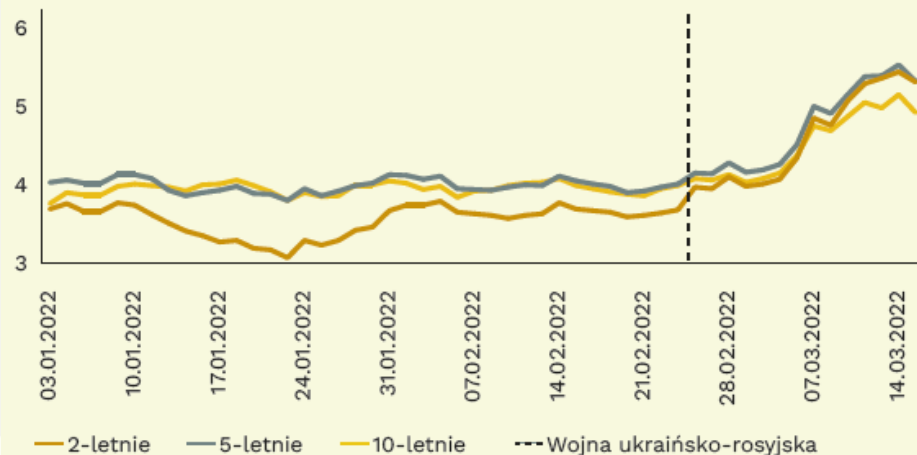
Wykres 11. Udział żywności w wydatkach konsumenckich w 2020 r. (w proc.)

Skutki krótkookresowe – dług publiczny

- ➔ Wzrost rentowności obligacji
- ➔ Zmiana struktury długu
- ➔ Osłabienie waluty
- ➔ Presja na wzrost stóp procentowych

Wykres 10. Rentowność polskich obligacji skarbowych w 2022 r. (w proc.)

Eksport – wpływ wojny na partnerów handlowych

Neon

– niezbędny dla półprzewodników

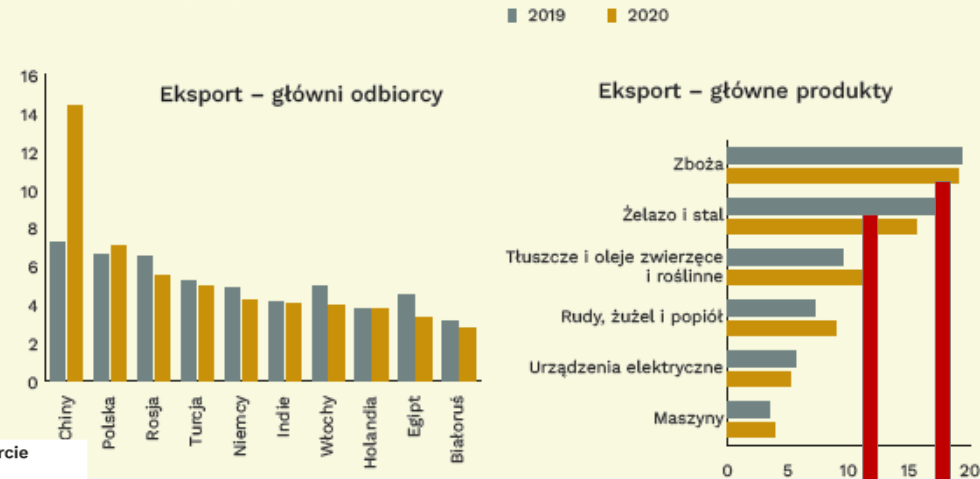
Wiązki elektryczne

– zatrzymana produkcja motoryzacyjna w UE

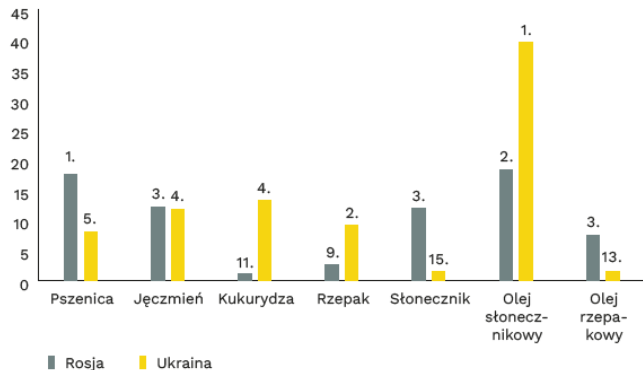
Zboża

– blokada portów

Wykres 6. Struktura geograficzna i towarowa handlu Ukrainy (w proc.)

Wykres 14. Udział oraz miejsce Rosji i Ukrainy w światowym eksporcie wybranych towarów w 2020 r. (w proc.)

Nowe łańcuchy dostaw

Bezpieczeństwo żywnościowe

Bezpieczeństwo żywnościowe

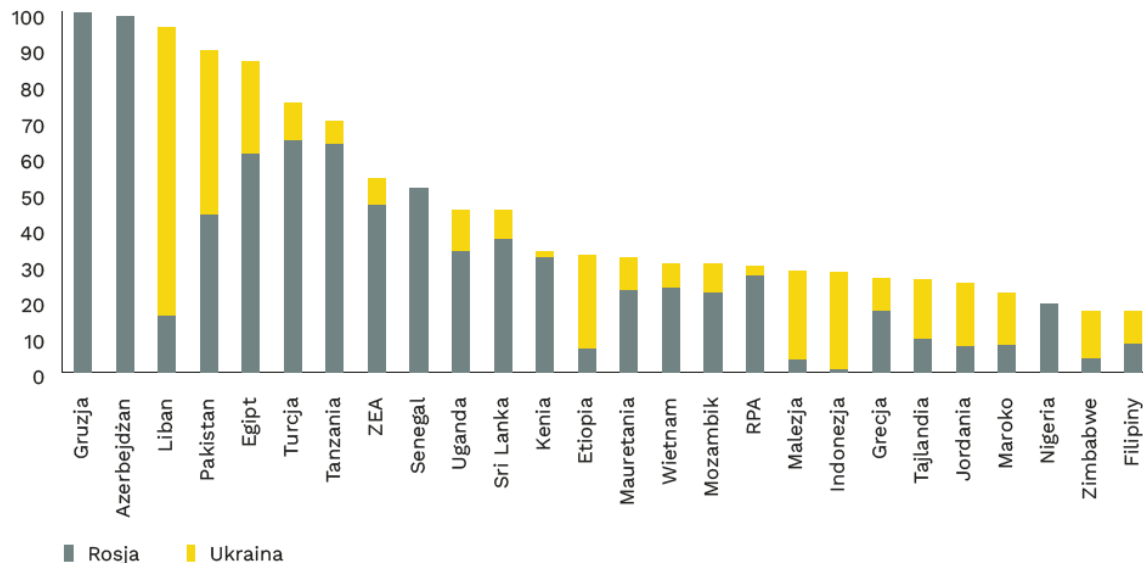
Polska - samowystarczalna

UE – istotny wpływ na import:
40% oleju słonecznikowego,
21% kukurydzy,
15% rzepaku

Bliski Wschód i Afryka –
wyraźne zagrożenie
bezpieczeństwa żywnościowego

Wykres 15. Udział Rosji i Ukrainy w imporcie pszenicy wybranych państw w 2020 r. (w proc.)

Finansowanie odbudowy

8 proc. PKB

(8,2 mld USD) – wartość pomocy **MFW** od roku 2014

8 proc. PKB – wartość pomocy **Banku Światowego i OECD**

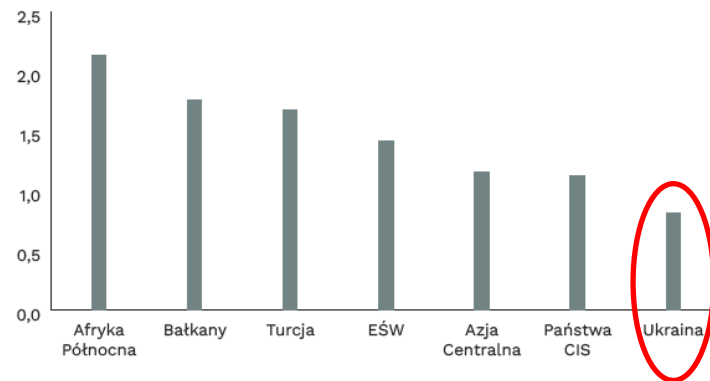
800 mln USD – wartość projektów **EBOR** w 2020 r.

740 mln USD – nakłady **EBI** na całe Partnerstwo Wschodnie

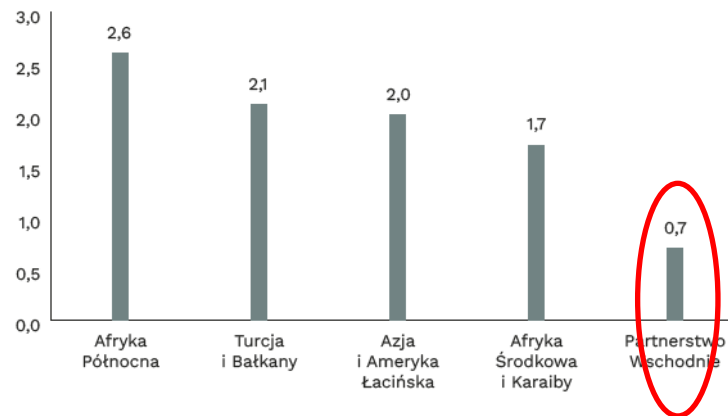
Kluczowa rola Polski

(bliskość geograficzną, kulturową i aktywna rola w działaniach na rzecz bezpieczeństwa w NATO)

Wykres 18. Nakłady inwestycyjne EBOR w 2020 r. (w mld EUR)

Wykres 19. Nakłady inwestycyjne EBI w 2018 r. (w mld EUR)

Dziękuję za uwagę